T001 A HÀM I 59-Kinh Thế Kỷ-Thể Bổn Duyên

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

691 KINH THẾ KỶ - THỂ BỔN DUYÊN – TRƯỜNG A HÀM I

Phaåm 12: THEÁ BOÅN DUYEÂN 1

Phaät baûo Tyø-kheo: “Sau khi qua khoû i hoûa tai, khi trôø i ñaá t cuûa theá gian naøy saé p söûa thaø nh töïu trôû laïi, moä t soá chuùn g sanh khaù c phöôùc heá t, haø nh heát, maïng heát, maï ng chung ôû coõ i trôøi Quang aâ m thieâ n, sinh vaøo cung ñieä n Phaï m thieâ n troá ng khoân g2, roà i sinh taâ m ñaé m nhieãm choã ñoù , yeâ u thích choã ñoù , neâ n nguyeän cho chuù ng sanh khaù c cuõ ng sinh vaøo nôi naø y. Sau khi phaù t sanh yù nghó naøy roài, thì nhöõn g chuù ng sanh khaùc phöôùc heát, haønh heát, maïng heát, töø coõi trôøi Quang aâm thieân, sau khi thaân hoaïi maïng chung, sinh vaøo cung ñieän Phaïm thieân troán g khoân g. Baá y giôø , vò Phaï m thieâ n sinh ra tröôùc lieà n töï nghó raè ng: ‘Ta laø Phaï m vöông, laø Ñaï i Phaï m thieân vöông, khoân g coù ai saù ng taï o ra ta, ta töï nhieân maø coù , khoâ ng baå m thoï caù i gì töø ai heá t; ôû trong moät ngaø n theá giôù i ta hoaøn toaø n töï taïi, thoâ ng roõ caù c nghóa lyù , giaøu coù sung maõn , coù khaû naê ng taïo hoùa vaïn vaä t; ta laø cha meï cuû a taát caû chuù ng sanh.’ “Caùc Phaïm thieân sanh sau laïi töï nghó raèng: ‘Vò Phaïm thieân sanh tröôùc kia laø Phaïm vöông, laø Ñaïi Phaïm thieân vöông. Vò aáy töï nhieân maø coù, khoâng do ai coù saùng taïo; laø ñaáng Toái toân ôû trong moät ngaøn theá giôùi, khoâng baåm thoï töø ai caùi gì, thoâng roõ caùc nghóa lyùù, giaøu coù sung maõn, coù khaû naêng saùng taïo vaïn vaät, laø cha meï cuûa taát caû chuùng sanh. Ta töø vò aáy maø coù.’ “Nhan saéc dung maïo cuûa vò Phaïm thieân vöông naøy thöôøng nhö ñoàng töû, cho neân Phaïm vöông ñöôïc goïi laøø Ñoàng töû3.

1.

Tham chieáu, kinh soá 4, “Tieåu Duyeân”.

2.

Khoâng Phaïm xöù ; Paøli: suóóa Brahma-vimaøna.

3.

Caùc choã khaùc, baûn dòch Haùn goïi laø Phaïm ñoàng töû ; Paøli: Sanaòkumaøra,

Thöôøng Ñoàng hình .

“Hoaëc coù luùc, khi theá giôùi naøy chuyeån thaønh trôû laïi4, phaàn lôùn chuùng sanh coù keû sinh veà Quang aâm thieân, baèng hoùa sinh töï nhieân5, soáng baèng thöùc aên laø söï hoan hyû6, mình phaùt ra aùnh saùng7, coù thaàn tuùc bay trong hö khoâng, an vui khoâng ngaïi, maïng soáng laâu daøi. Sau ñoù theá gian naøy bieán thaønh ñaïi hoàng thuûy, traøn ngaäp khaép nôi. Vaøo luùc baáy giôø thieân haï hoaøn toaøn toái taêm, khoâng coù maët trôøi, maët traêng, tinh tuù, ngaøy ñeâm vaø cuõng khoâng coù naêm thaùng hay con soá boán muøa. Sau ñoù, khi theá gian naøy baét ñaàu saép chuyeån bieán, moät soá chuùng sanh khaùc phöôùc heát, haønh heát, maïng heát, töø coõi Quang aâm thieân sau khi maïng chung sinh ñeán theá gian naøy,

baèng hoùa sinh vaø aên baèng söï hoan hyû, töï thaân phaùt saùng, coù thaàn tuùc bay trong hö khoâng, an vui khoâng ngaïi, soáng laâu daøi ôû ñaây. Khi aáy, khoâng coù nam nöõ, toân ty, treân döôùi, cuõng khoâng coù nhöõng teân khaùc nhau. Caùc chuùng cuøng sinh ôû theá gian naøy, cho neân goïi laø chuùng sanh. “Baáy giôø, ñaát naøy töï nhieân phaùt sinh ra vò ñaát8, ngöng tuï trong ñaát. Cuõng nhö ñeà hoà9, vò ñaát khi xuaát hieän cuõng nhö vaäy; gioáng nhö sanh toâ10, vò ngoït nhö maät. Sau ñoù chuùng sanh duøng tay neám thöû ñeå bieát vò ra sao. Vöøa môùi neám, lieàn coù caûm giaùc ngon, neân sanh ra meâ ñaém vò aáy. Nhö vaäy, laàn löôït neám maõi khoâng thoâi neân sanh ra tham ñaém, beøn laáy baøn tay maø voác, daàn thaønh thoùi aên boác11. AÊn boác maõi nhö theá, nhöõng chuùng sanh khaùc thaáy vaäy laïi baét chöôùc aên vaø caùch aên naøy khoâng bao giôø chaám döùt. Khi aáy, nhöõng chuùng sanh naøy thaân theå trôû neân thoâ keäch, aùnh saùng maát daàn, khoâng coøn coù thaàn tuùc, khoâng theå bay ñi. Baáy giôø, chöa coù maët trôøi maët traêng. AÙnh saùng cuûa chuùng sanh bieán maát. Khi aáy, trôøi ñaát hoaøn toaøn toái om, khoâng khaùc nhö tröôùc. Moät thôøi gian laâu, raát laâu veà sau, coù moät traän cuoàng phong maïnh noåi leân thoåi nöôùc bieån lôùn, saâu taùm vaïn boán ngaøn do-tuaàn, khieán cho bieån bò taùch laøm hai, mang cung ñieän maët trôøi ñaët ôû löng nuùi Tu-di, an trí quyõ ñaïo maët trôøi, moïc ôû

4.

Haùn: hoaøn thaønh ; Skt.: vivartnana, Paøli: vivaæææana.

5.

Töï nhieân hoùa sanh ; Paøli: manomaya. Ñöôïc saùng taïo do yù.

6.

Haùn: hoan hyû vi thöïc ; Paøli: pìtibhakkha, aên baèng hyû.

7.

Haùn: thaân quang töï chieáu ; Paøli: sayaöpabhaø.

8.

Ñòa vò ; Paøli: rasa-paæhavì.

9.

Ñeà hoà ; Paøli: sappi-maòña, cheá phaåm thöôïng haïng töø söõa.

10.

Sanh toâ ; Paøli: navanìta, cheá phaåm töø söõa, vaùng söõa ñeå nguoäi, söõa ñoâng.

11.

Ñoaøn thöïc , giaûi thích ngöõ nguyeân cuûa yù nieäm thöïc phaåm vaät chaát.

693 KINH THẾ KỶ - THỂ BỔN DUYÊN – TRƯỜNG A HÀM I phöông Ñoâng vaø laën ôû phöông Taây, ñi quanh khaép thieân haï. “Nhaät cung ñieän thöù hai moïc töø phöông Ñoâng, laën phöông Taây. Chuùng sanh khi aáy noùi: ‘Ñaáy laø ngaøy hoâm qua’12 hoaëc noùi: ‘Khoâng phaûi ngaøy hoâm qua.’ “Nhaät cung ñieän thöù ba ñi quanh nuùi Tu-di, moïc ôû phöông Ñoâng, laën ôû phöông Taây. Chuùng sanh khi aáy baûo raèng: ‘Nhaát ñònh laø moät ngaøy’. Ngaøy, coù nghóa laø nhaân cuûa aùnh saùng ñi

tröôùc13, do ñoù goïi laø ngaøy. Maët trôøi coù hai nghóa: moät, truï thöôøng ñoää14; hai, cung ñieän15. Nhìn xa töø boán höôùng, cung ñieän coù hình troøn. Noùng laïnh deã chòu, ñöôïc taïo thaønh bôûi vaøng cuûa trôøi; ñöôïc xen baèng pha leâ. Hai phaàn laø vaøng trôøi, thuaàn chaân khoâng pha taïp; trong suoát töø trong ra ngoaøi, aùùnh saùng roïi xa. Moät phaàn laø pha leâ, thuaàn chaân khoâng taïp, trong suoát töø trong ra ngoaøi, aùnh saùng roïi xa. “Nhaät cung ñieän roäng naêm möôi moát do-tuaàn. Ñaát vaø vaùch töôøng cuûa cung ñieän moûng nhö beï lau16. “Töôøng cung ñieän coù baûy lôùp, vôùi baûy lôùp lan can, baûy lôùp löôùi, baûy lôùp chuoâng baùu, baûy lôùp haøng caây, caùc trang trí chung quanh ñeàu ñöôïc laøm baèng baûy baùu. Töôøng baèng vaøng thì cöûa baèng baïc, töôøng baïc thì cöûa vaøng; töôøng löu ly thì cöûa thuûy tinh, töôøng thuûy tinh thì cöûa löu ly; töôøng ngoïc ñoû thì cöûa maõ naõo, töôøng maõ naõo thì cöûa ngoïc ñoû; töôøng xa cöø thì cöûa baèng caùc thöù baùu, töôøng baèng caùc thöù baùu thì cöûa xa cöø. Laïi nöõa, caùc lan can kia, neáu thanh ngang baèng vaøng thì coïc baèng baïc, thanh ngang baïc thì coïc vaøng; thanh ngang löu ly thì coïc thuûy tinh, thanh ngang thuûy tinh thì coïc löu ly; thanh ngang ngoïc ñoû thì coïc maõ naõo, thanh ngang maõ naõo thì coïc ngoïc ñoû; thanh ngang baèng caùc loaïi baùu thì coïc baèng xa cöø, thanh ngang xa cöø thì coïc laø caùc loaïi baùu. Löôùi vaøng thì linh baïc, löôùi baïc thì linh vaøng; löôùi thuûy tinh thì linh löu ly, löôùi löu ly thì linh thuûy tinh; löôùi ngoïc ñoû thì linh maõ naõo, löôùi maõ naõo thì linh ngoïc ñoû; löôùi xa cöø thì linh baèng caùc loaïi baùu, löôùi baèng caùc loaïi baùu thì linh xa cöø. Nhöõng caây baèng vaøng naøy thì laù, hoa quaû

12.

Haùn: taïc nhaät .

13.

Ñònh nghóa töø Skt.: divasa, ngaøy, Haùn: nhaät ; theo ngöõ nguyeân, do ñoän g töø caên : dìv, chieáu saùng.

14.

Haùn: truù thöôøng ñoä ; cuøng ñònh nghóa vôùi maët traêng. Xem ñoaïn sau.

15.

Cung ñieän ; cuøng ñònh nghóa vôùi maët traêng, xem ñoaïn sau.

366.

Caùc baûn TNM: vi thaùc ; baûn Cao-ly: töû baù .

baïc; caây baèng baïc thì laù, hoa quaû vaøng; caây baèng löu ly thì hoa quaû thuûy tinh, caây thuûy tinh thì hoa quaû löu ly; caây baèng ngoïc ñoû thì hoa quaû maõ naõo, caây maõ naõo thì hoa quaû ngoïc ñoû; caây baèng xa cöø thì hoa quaû caùc loaïi baùu, caây laø caùc loaïi baùu thì hoa quaû laø xa cöø. Töôøng cuûa cung ñieän coù boán cöûa, cöûa cuûa noù coù baûy baäc theàm, bao quanh baèng lan can; coù laàu caùc ñeàn ñaøi, ao taém, vöôøn röøng ñeàu theo thöù lôùp ñoái nhau, sanh caùc loaïi hoa baùu, haøng naøo haøng naáy ñeàu xöùng nhau; coù nhieàu loaïi caây aên traùi, hoa laù nhieàu maøu saéc, höông thôm ngaït ngaøo cuûa caây coû lan toûa xa khaép boán phöông, cuøng caùc loaøi chim ríu rít hoøa vang. “Nhaät cung ñieän kia, ñöôïc

duy trì bôûi naêm loaïi gioù17. Moät laø trì phong, hai laø döôõng phong, ba laø thoï phong, boán laø chuyeån phong, naêm laø ñieàu phong. Ñieän chính, nôi Nhaät thieân töû ngöï, hoaøn toaøn ñöôïc xaây döïng baèng vaøng roøng, cao möôøi saùu do-tuaàn. Ñieän coù boán cöûa, ñeàu coù lan can bao quanh. Toøa cuûa Nhaät thieân töû roäng nöûa do-tuaàn, laøm baèng baûy baùu, trong saïch meàm maïi, gioáng nhö thieân y. Nhaät thieân töû töï thaân phoùng ra aùnh saùng chieáu ñieän vaøng; aùnh saùng ñieän vaøng chieáu khaép nhaät cung; aùnh saùng cuûa nhaät cung laïi chieáu ra khaép boán phöông thieân haï. Tuoåi thoï cuûa Nhaät thieân töû naêm traêm naêm nhaø trôøi; con chaùu ñeàu keá thöøa nhau khoâng bao giôø giaùn ñoaïn. Cung ñieän naøy khoâng bao giôø bò hoaïi dieät, trong voøng thôøi gian laø moät kieáp. Khi cung ñieän maët trôøi di chuyeån, thì Nhaät thieân töû khoâng coù yù di chuyeån raèng: ‘Ta ñi. Ta döøng.’ Maø chæ luoân luoân höôûng thuï nguõ duïc. Luùc maø cung ñieän maët trôøi vaän haønh thì voâ soá traêm ngaøn chö Thieân, Thieân thaàn ñi theo daãn ñöôøng tröôùc, hoan hyû khoâng meät moûi, thích ñi nhanh nheïn, vì vaäy Nhaät thieân töû ñöôïc goïi laø ‘Nhanh nheïn’18. “Thaân Nhaät thieân töû phaùt ra ngaøn tia saùng; naêm traêm tia saùng chieáu xuoáng vaø naêm traêm tia saùng chieáu chung quanh, ñoù laø vì coâng ñöùc cuûa nghieäp ñôøi tröôùc neân coù ngaøn tia saùng naøy. Theá neân Nhaät thieân töû coøn goïi laø Thieân Quang19. Theá naøo laø coâng ñöùc cuûa nghieäp ñôøi tröôùc? Hoaëc coù moät ngöôøi phaùt taâm cuùng döôøng Sa-moân, Baø-la-moân, cuøng cöùu giuùp nhöõng ngöôøi ñoùi khaùt cuøng khoán, cho hoï ñoà aên thöùc uoáng, y phuïc, thuoác thang, voi ngöïa, xe coä, phoøng xaù, ñeøn ñuoác, tuøy

17.

Nguõ phong : trì phong , döôõng phong , thoï phong , chuyeån phong , ñieàu phong .

18.

Haùn: tieäp taät ; lieân heä ngöõ nguyeân: suøriya (do SVAR) vaø jvala.

19.

Thieân Quang ; Skt.?

695 KINH THẾ KỶ - THỂ BỔN DUYÊN – TRƯỜNG A HÀM I thôøi ban phaùt, tuøy theo nhu caàu, khoâng traùi yù ngöôøi vaø cuùng döôøng cho caùc vò Hieàn thaùnh trì giôùi. Do bôûi nhaân duyeân voâ soá phaùp hyû quang minh khaùc nhau kia, maø thieän hoan hyû. Nhö vua Quaùn ñaûnh doøng Saùt-lî luùc baét ñaàu leân ngoâi, thieän taâm hoan hyû cuõng laïi nhö vaäy. Do nhaân duyeân naøy, thaân hoaïi maïng chung laøm Nhaät thieân töû, ñöôïc Nhaät cung ñieän, coù ngaøn tia saùng, cho neân noùi laø nghieäp laønh ñöôïc ngaøn tia saùng. “Laïi nöõa, do duyeân gì maø goïi laø aùnh saùng cuûa nghieäp ñôøi tröôùc? Hoaëc coù ngöôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng hai löôõi, khoâng aùc khaåu, khoâng noùi doái, khoâng theâu deät, khoâng tham giöõ, khoâng saân nhueá, khoâng taø kieán, vì nhöõng nhaân duyeân naøy maø taâm laønh hoan hyû. Gioáng nhö ñaàu ngaõ tö ñöôøng coù hoà taém lôùn trong maùt khoâng nhô, coù ngöôøi ñi xa, meät moûi noùng khaùt, laïi vaøo trong hoà nöôùc naøy taém röûa cho maùt meû roài caûm thaáy vui

möøng yeâu thích; thì ngöôøi thöïc haønh möôøi ñieàu laønh, taâm laønh vui möøng cuûa hoï laïi cuõng nhö vaäy. Thaân ngöôøi naøy sau khi thaân hoaïi maïng chung, laøm Nhaät thieân töû, soáng ôû Nhaät cung ñieän, coù ngaøn tia saùng, vì nhaân duyeân naøy cho neân goïi laø aùnh saùng nghieäp laønh. “Laïi nöõa, vì duyeân gì goïi laø ngaøn tia saùng? Hoaëc coù ngöôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng doái, khoâng uoáng röôïu; do nhöõng nhaân duyeân naøy, maø thieän taâm hoan hyû; thaân hoaïi maïng chung, laøm Nhaät thieân töû, soáng ôû Nhaät cung ñieän, coù ngaøn tia saùng. Do nhöõng nhaân duyeân nhö vaäy neân goïi laø ngaøn tia saùng nghieäp laønh. “Trong saùu möôi nieäm khoaûnh20 goïi laø moät la-da21, ba möôi la-da goïi laø ma-haàu-ña22, traêm ma-haàu-ña goïi laø öu-ba-ma23. Nhaät cung ñieän moãi naêm coù saùu thaùng ñi theo höôùng Nam, moãi ngaøy di chuyeån ba möôi daëm; cöïc Nam khoâng vöôït qua khoûi Dieâm-phuø-ñeà. Maët trôøi di chuyeån veà höôùng Baéc, cuõng vaäy. “Vì duyeân gì neân aùnh saùnh maët trôøi noùng böùc? Coù möôøi nhaân duyeân. Nhöõng gì laø möôøi?

20. Nieäm khoaûnh , Skt.: kwaòa, Paøli: khaòa. Nhöng, Caâu-xaù luaän q.12: 120 kwaòa (saùt-na) laø moät tatkwaòa (Huyeàn Traùng: ñaùt-saùt-na) saùu möôi tatkwaòa laø moät lava (Huyeàn Traùng: laïp phöôïc). Xem cht. döôùi. 21. La-da , Huyeàn Traùng: laïp phöôïc , Skt.: lava. 22. Ma-haàu-ña , Huyeàn Traùng: maâu-hoâ-laät-ña ; Skt.: muhuørta. 23. Öu-ba-ma , Huyeàn Traùng: truù daï , ahoraøtra.

“1. Ngoaøi nuùi Tu-di coù nuùi Khö-ñaø-la24 cao boán vaïn hai ngaøn do- tuaàn, roäng boán vaïn hai ngaøn do-tuaàn, bieân nuùi khoâng öôùc löôïng ñöôïc; nuùi ñöôïc taïo thaønh bôûi baûy baùu. Khi aùnh saùng maët trôøi chieáu ñeán nuùi, xuùc chaïm maø phaùt sinh ra nhieät. Ñaây laø duyeân thöù nhaát aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “2. Beân ngoaøi nuùi Khö-ñaø-la coù nuùi Y-sa-ñaø25 cao hai vaïn moät ngaøn do-tuaàn, roäng cuõng hai vaïn moät ngaøn do-tuaàn, chu vi laø voâ löôïng, taïo thaønh bôûi baûy baùu, khi aùnh saùng chieáu ñeán nuùi naøy, xuùùc chaïm maø phaùt sinh ra nhieät. Ñoù laø duyeân thöù hai aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “3. Beân ngoaøi nuùi Y-sa-ñaø coù nuùi Thoï-ñeà-ñaø-la26, beân treân cao moät vaïn hai ngaøn do-tuaàn, roäng moät vaïn hai ngaøn do-tuaàn, chu vi laø voâ löôïng, taïo thaønh bôûi baûy baùu. Khi aùnh saùng maët trôøi chieáu ñeán nuùi naøy, xuùc chaïm maø phaùt sinh ra nhieät. Ñoù laø duyeân thöù ba aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “4. ÔÛ ngoaøi caùch nuùi Thoï-ñeà-ña-la khoâng xa coù nuùi goïi laø Thieän kieán27, cao saùu ngaøn do-tuaàn, roäng saùu ngaøn do-tuaàn, chu vi laø voâ löôïng, nuùi ñöôïc hình thaønh bôûi baûy baùu, khi aùnh saùng maët trôøi chieáu ñeán seõ phaùt sinh ra nhieät, ñoù laø duyeân thöù tö ñeå aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “5. ÔÛ ngoaøi nuùi Thieän kieán coù nuùi Maõ töï28 cao ba ngaøn do-tuaàn, ngang roäng cuõng ba ngaøn do-tuaàn, chu vi laø voâ löôïng, nuùi ñöôïc hình thaønh bôûi baûy baùu, khi aùnh saùng maët trôøi chieáu ñeán seõ phaùt sinh ra nhieät, ñoù laø duyeân thöù naêm ñeå aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “6. ÔÛ ngoaøi caùch nuùi Maõ töï khoâng xa coù nuùi Ni-di-ñaø-la29, cao moät ngaøn hai traêm do-tuaàn, roäng moät ngaøn hai traêm do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, nuùi ñöôïc hình thaønh bôûi

baûy baùu, khi aùnh saùng maët trôøi chieáu ñeán seõ phaùt sinh ra nhieät, ñoù laø duyeân thöù saùu ñeå aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “7. ÔÛ ngoaøi caùch nuùi Ni-di-ñaø-la khoâng xa coù nuùi Ñieàu phuïc30, cao

24.

Khö-ñaø-la sôn, xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 55. 57.

25.

Y-sa-ñaø sôn, xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 58.

26.

Thoï-ñeà-ñaø-la , ôû treân laø Thoï-cöï-ñaø-la . Coù leõ do nhaàm töï daïng.

27.

Thieän kieán sôn xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 60.

28.

Maõ töï sôn , ôû treân laø Maõ thöïc sôn, xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 61.

29.

Ni-di-ñaø-la , ôû treân laø Ni-daân-ñaø-la; xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 62.

30.

Xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 63.

697 KINH THẾ KỶ - THỂ BỔN DUYÊN – TRƯỜNG A HÀM I saùu traêm do-tuaàn, roäng cuõng saùu traêm do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, nuùi ñöôïc hình thaønh bôûi baûy baùu, khi aùng saùng maët trôøi chieáu ñeán seõ phaùt sinh ra nhieät. Ñoù laø duyeân thöù baûy ñeå aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “8. ÔÛ ngoaøi nuùi Ñieàu phuïc coù nuùi Kim cöông luaân31, cao ba traêm do-tuaàn, roäng ba traêm do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, taïo thaønh bôûi baûy baùu, khi aùnh saùng maët trôøi chieáu ñeán seõ phaùt ra nhieät. Ñoù laø duyeân thöù taùm ñeå aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “9. Laïi nöõa, beân treân moät vaïn do-tuaàn coù cung ñieän Trôøi goïi laø Tinh tuù, taïo thaønh bôûi löu ly. Khi aùnh saùng maët trôøi chieáu vaøo noù, xuùc chaïm maø phaùt sinh ra nhieät. Ñoù laø duyeân thöù chín ñeå aùnh saùng maët trôøi noùng böùc. “10. Laïi nöõa, aùnh saùng cung ñieän maët trôøi chieáu xuoáng ñaïi ñòa, xuùc chaïm maø phaùt sinh ra nhieät. “Ñoù laø möôøi duyeân thöù möôøi laøm cho aùnh saùng maët trôøi noùng böùc.” Baáy giôø, Theá Toân noùi baøi tuïng: Do möôøi nhaân duyeân naøy, Maët trôøi goïi Thieân quang; AÙnh saùng phaùt noùng böùc: Ñöôïc noùi maët trôøi Phaät. Phaät baûo Tyø-kheo: “Taïi sao cung ñieän maët trôøi muøa ñoâng thì laïnh ñeå khoâng theå ôû gaàn ñöôïc? Coù aùnh saùng maø sao laïnh? Coù möôøi ba duyeân, tuy coù aùnh saùng nhöng vaãn laïnh. Nhöõng gì laø möôøi ba? “1. Giöõa hai nuùi Tu-di vaø Khö-ñaø-la coù nöôùc, roäng taùm vaïn boán ngaøn do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng. Nöôùc naøy sinh ra raát nhieàu loaïi hoa khaùc nhau nhö: hoa Öu-baùt-la, hoa Caâu-vaät-ñaàu, hoa Baùt-ñaàu-ma, hoa Phaân-ñaø-lî, hoa Tu-kieàn-ñeà; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng, xuùc chaïm maø sinh ra laïnh. Ñoù laø duyeân thöù

nhaát ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “2. Khoaûng caùch giöõa hai nuùi Khö-ñaø-la vaø Y-sa-ñaø-la coù nöôùc, roäng boán vaïn hai ngaøn do-tuaàn, doïc ngang boán vaïn hai ngaøn do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng. Nöôùc naøy sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau. Khi aùnh saùng chieáu ñeán, xuùc chaïm maø sinh ra laïnh. Ñoù laø duyeân thöù hai ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh.

31. Xem phaåm 1, chaâu Dieâm-phuø-ñeà, cht. 64.

“3. Giöõa hai nuùi Y-sa-ñaø-la vaø Thoï-ñeà-ñaø-la coù nöôùc, roäng hai vaïn moät ngaøn do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau. Khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng, xuùc chaïm maø sinh ra laïnh. Ñoù laø duyeân thöù ba aùnh saùng maët trôøi laïnh. “4. Giöõa hai nuùi Thieän kieán vaø nuùi Thoï-ñeà coù nöôùc, roäng hai ngaøn do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, nôi naøy coù nöôùc, sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù tö ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “5. Giöõa hai nuùi Thieän kieán vaø nuùi Maõ töï coù nöôùc, roäng saùu ngaøn do-tuaàn, sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù naêm ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “6. Giöõa hai nuùi Maõ töï vaø nuùi Ni-di-ñaø-la coù nöôùc, roäng moät ngaøn hai traêm do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù saùu ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “7. Giöõa hai nuùi Ni-di-ñaø-la vaø nuùi Ñieàu phuïc roäng saùu traêm do- tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù baûy ñeå sinh ra aùnh saùng maët trôøi laïnh. “8. Giöõa hai nuùi Ñieàu phuïc vaø nuùi Kim cöông luaân coù nöôùc, roäng ba traêm do-tuaàn, chu vi thì voâ löôïng, sinh ra caùc loaøi hoa khaùc nhau; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù taùm ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “9. Giöõa nuùi Kim cang luaân vaø ñaát Dieâm-phuø-ñeà coù nöôùc32, khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng moät laàn chaïm nhau thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù chín ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “10. Ñaát Dieâm-phuø-ñeà coù soâng ít, ñaát Caâu-da-ni coù nöôùc nhieàu. Khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng, xuùc chaïm maø sinh ra laïnh. Ñoù laø duyeân thöù möôøi ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “11. Soâng ngoøi cuûa coõi Caâu-da-ni thì ít, nöôùc cuûa coõi Phaát-vu-ñaõi thì nhieàu; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng, xuùc chaïm maø sinh ra laïnh. Ñoù laø duyeân thöù möôøi moät ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “12. Soâng ngoøi cuûa Phaát-vu-ñaõi thì ít, soâng ngoøi cuûa Uaát-ñôn-vieát

32. Caâu naøy dòch theo baûn TNM; trong baûn Cao-ly: Dieâm-phuø-lôïi ñòa, ñaïi haûi giang haø.

699 KINH THẾ KỶ - THỂ BỔN DUYÊN – TRƯỜNG A HÀM I thì nhieàu; khi aùnh saùng maët trôøi chieáu xuoáng, xuùc chaïm nhau thì sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù möôøi hai ñeå aùnh saùng maët trôøi laïnh. “13. AÙnh saùng cuûa cung ñieän maët trôøi chieáu xuoáng nöôùc cuûa bieån caû, thì khi aùnh saùng maët trôøi chieáu, xuùc chaïm maø sinh ra laïnh, ñoù laø duyeân thöù möôøi ba ñeå aùnh saùng maët trôøi

laïnh.” Baáy giôø, Phaät noùi baøi tuïng: Do möôøi ba duyeân naøy. Maët trôøi goïi Thieân quang AÙnh saùng naøy laïnh trong: Ñöôïc noùi Maët trôøi Phaät. Phaät baûo Tyø-kheo: “Cung ñieän maët traêng, chaát troøn khi ñaày khi vôi33, aùnh saùng suùt giaûm, cho neân nguyeät cung ñöôïc goïi laø Toån34. Maët traêng coù hai nghóa: moät laø truï thöôøng ñoä, hai goïi laø cung ñieän35. Do töø boán phöông xa maø nhìn, thaáy laø troøn. Laïnh aám ñieàu hoøa, ñöôïc taïo thaønh bôûi baïc trôøi vaø löu ly. Hai phaàn laø thuaàn baïc trôøi roøng khoâng pha taïp, trong suoát trong ngoaøi, aùnh saùnh chieáu xa; moät phaàn baèng löu ly roøng khoâng pha taïp, trong suoát trong ngoaøi, aùnh saùng chieáu xa. Cung ñieän maët traêng, roäng boán möôi chín do-tuaàn, töôøng cung ñieän cuøng ñaát moûng nhö töû baùch36. Töôøng cung ñieän coù baûy lôùp, vôùi baûy lôùp lan can, baûy lôùp löôùi, baûy lôùp linh baùu, baûy lôùp haøng caây, trang söùc chung quanh baèng baûy baùu... cho ñeán, voâ soá caùc loaøi chim ríu rít hoøa vang. “Cung ñieän maët traêng naøy ñöôïc naêm thöù gioù giöõ gìn37: moät laø trì phong, hai laø döôõng phong, ba laø thuï phong, boán laø chuyeån phong, naêm laø ñieàu phong. Chaùnh ñieän, nôi ngöï cuûa Nguyeät thieân töû, laøm baèng löu ly, cao möôøi saùu do-tuaàn. Ñieän coù boán cöûa, chung quanh laø lan can. Toøa cuûa Nguyeät thieân töû, roäng nöûa do-tuaàn, ñöôïc laøm thaønh bôûi baûy baùu, trong saïch vaø meàm maïi, gioáng nhö thieân y. Nguyeät thieân töû treân thaân phoùng ra aùnh saùng, chieáu soi ñieäân löu ly; aùnh saùng cuûa ñieän löu ly chieáu soi cung ñieän maët traêng vaø aùnh saùng cung ñieän maët traêng chieáu soi boán

33.

Baûn Cao-ly: toån chaát ; caùc baûn TNM: vieân chaát .

34.

Toån ; ñònh nghóa indu theo ngöõ nguyeân laø uøna?

35.

Xem cht. 365.

36.

Xem cht. 366.

37.

Xem cht. 367.

coõi thieân haï. Tuoåi thoï cuûa Nguyeät thieân töû laø naêm traêm naêm, con chaùu thöøa keá nhau khoâng heà khaùc38. Cung ñieän naøy khoâng bò huûy hoaïi trong voøng moät kieáp. Luùc cung ñieän maët traêng di chuyeån, Nguyeät thieân töû naøy khoâng coù yù nieäm di chuyeån, raèng: ‘Ta ñi. Ta döøng.’ Maø chæ luoân luoân höôûng thuï nguõ duïc. Khi cung ñieän maët traêng di chuyeån, thì coù voâ soá traêm ngaøn caùc Ñaïi Thieân thaàn, thöôøng ôû tröôùc daãn ñöôøng, hoan hyû khoâng meät moûi, öa thích nhanh nheïn, vì vaäy neân Nguyeät thieân töû ñöôïc goïi laø ‘Nhanh nheïn’39. “Thaân Nguyeät thieân töû phaùt ra ngaøn tia saùng, naêm traêm tia saùng chieáu xuoáng vaø naêm traêm tia saùng chieáu hai beân. Ñoù laø do coâng ñöùc cuûa nghieäp ñôøi tröôùc neân coù aùnh saùng naøy, theá neân Nguyeät thieân töû coøn goïi laø Thieân Quang40. Theá naøo laø coâng ñöùc nghieäp ñôøi tröôùc? Theá gian

coù moät ngöôøi phaùt taâm cuùng döôøng Sa-moân, Baø-la-moân, cuøng boá thí cho nhöõng ngöôøi ñoùi khaùt cuøng cöïc, cho hoï ñoà aên thöùc uoáng, y phuïc, thuoác thang, voi ngöïa, xe coä, phoøng xaù, ñeøn ñuoác, tuøy thôøi ban phaùt, tuøy theo nhu caàu, maø khoâng traùi yù ngöôøi vaø cuùng döôøng cho caùc vò Hieàn thaùnh trì giôùi. Do voâ soá phaùp hyû khaùc nhau aáy, thieän taâm quang minh. Nhö vò vua Quaùn ñaûnh doøng Saùt-lî, khi môùi ñang vöông vò, thieän taâm hoan hyû, cuõng laïi nhö vaäy. Vì nhaân duyeân naøy, neân thaân hoaïi maïng chung laøm Nguyeät thieân töû, cung ñieän maët traêng coù ngaøn tia saùng, cho neân noùi laø nghieäp laønh ñöôïc ngaøn tia saùng. “Laïi nöõa, do nghieäp gì ñöôïc ngaøn aùnh saùng? Theá gian coù ngöôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng hai löôõi, khoâng aùc khaåu, khoâng noùi doái, khoâng theâu deät, khoâng tham giöõ, khoâng saân nhueá, khoâng taø kieán; do nhöõng nhaân duyeân naøy maø thieän taâm hoan hyû. Gioáng nhö ñaàu ngaõ tö ñöôøng coù hoà taém lôùn trong maùt khoâng nhô, coù ngöôøi ñi xa, meät moûi noùng khaùt, vaøo trong hoà nöôùc naøy, taém röûa maùt meû, hoan hyû khoaùi laïc; ngöôøi thöïc haønh möôøi ñieàu laønh, thieän taâm hoan hyû, laïi cuõng nhö vaäy. Ngöôøi naøy sau khi thaân hoaïi maïng chung, seõ laøm Nguyeät thieân töû, soáng ôû cung ñieän maët traêng, coù ngaøn tia saùng. Do nhaân duyeân naøy cho neân goïi laø ngaøn aùnh saùng nghieäp laønh. “Laïi nöõa, do duyeân gì ñöôïc ngaøn tia saùng? Theá gian coù ngöôøi khoâng saùt sanh, khoâng troäm caép, khoâng taø daâm, khoâng löøa doái, khoâng

38.

Trong baûn Haùn: dò heä ; caùc baûn TNM: dò keá.

39.

Xem cht. 368.

40.

Xem cht. 369.

701 KINH THẾ KỶ - THỂ BỔN DUYÊN – TRƯỜNG A HÀM I uoáng röôïu, vì nhöõng nhaân duyeân naøy, thieän taâm hoan hyû; thaân hoaïi maïng chung, laøm Nguyeät thieân töû, soáng ôû cung ñieän maët traêng, coù ngaøn tia saùng. Do nhöõng nhaân duyeân nhö vaäy neân goïi laø ngaøn tia saùng nghieäp laønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.